

[Ninn-Hansen.]

Mit spørgsmål er foranlediget dels af en dom i en civil sag, hvor en båndoptagelse indgik som det afgørende bevis, dels af den fremgangsmåde, der er blevet anvendt under den politimæssige efterforskning af en drabssag i Århus. Jeg mener, at begge disse tilfælde, hvor båndoptagelser er anvendt inden for retsplejen, viser nødvendigheden af klare retningslinjer med hensyn til anerkendelse af båndoptagelser som bevismiddel. Hvis gengivelser af udtalelser, der er optaget på bånd, kan anvendes uden begrænsninger inden for retsplejen, vil der opstå en fare for, at skjulte båndoptagelser får en sådan udbredelse, at privatlivets fred vil blive udsat for krænkelse.

Det er mit ønske at få oplyst, om justitsministeren, eventuelt gennem lovændring, vil hindre dette.

Finder justitsministeren, at optagelse af samtaler på bånd, hvor optagelsen er sket uden begge parter vidende, bør være et bevismiddel, der under alle omstændigheder må kunne anvendes i en retssag, eller mener ministeren, at anvendelse af et sådant bevismiddel bør udelukkes eller begrænses gennem fastsættelse af bestemmelser herom i lovgivningen? Hvis justitsministeren vil anerkende anvendelsen af sådanne skjulte båndoptagelser inden for den civile retspleje, ønskes oplyst, om offentlige myndigheder efter ministerens opfattelse også skal være berettiget til at sikre sig beviser ved anvendelsen af den nævnte fremgangsmåde.

I straffesager er båndoptagelser, så vidt det er mig bekendt, blevet anvendt for at undgå, at børn skulle afgive forklaringer for retten. Særlig i sædelighedssager må det forekomme velmotiveret, at børnene herigennem skånes for på ny at skulle gennemgå forbyrdelsens enkeltheder. Mener justitsministeren, at båndoptagelser bør anvendes i straffesager også i tilfælde, hvor det ikke er hensynet til barnet, der motiverer optagelsen af barnets forklaring på bånd under den politimæssige efterforskning? Har anklagemyndigheden udsendt instruktioner herom, og er der skabt sikkerhed for, at de i retsplejeloven indeholdte garantier for en forsvarlig retspleje ikke tilsidesættes ved optagelser af forklaringer på bånd?

Justitsminister *Hans Hækkerups* svar (den 10. august 1961):

I anledning af det ærede medlems spørgsmål skal jeg oplyse følgende:

Der er ikke givet udtrykkelige lovregler vedrørende båndafhøringer eller afspilning i retten af båndoptagelser, men det beror efter retsplejelovens almindelige regler på retten, om en båndoptagelse kan tillades afspillet i retten, og i bekræftende fald hvilken bevismæssig betydning der kan tillægges båndoptagelsen.

Med hensyn til straffesager er der ikke af justitsministeriet eller anklagemyndigheden udsendt almindelige instrukser til politiet vedrørende optagelse af afhøringer på bånd, men der har efterhånden, særlig i København, udviklet sig en vis praksis for, i hvilke tilfælde afhøringer optages på bånd.

Det er det sædvanlige, at dette kun sker i tilfælde, hvor det skønnes af afgørende betydning på et så tidligt stadium som muligt nøjagtigt at kunne fastlægge en forklaring, der ellers måtte frygtes at ville gå tabt. Det praktiske anvendelsesområde for båndoptagelser er herefter ganske overvejende afhøringer af børn, som regel i sædelighedssager af en vis grovhed, men i undtagelsestilfælde også i andre sager af ganske særlig betydning. Barnets forklaring optages snarest muligt efter sagens anmeldelse i overværelse af en tilkaldt børneværnsrepræsentant og eventuelt barnets forældre. Børneværnsrepræsentanten og eventuelt forældrene indkaldes som vidner under domsforhandlingen i sagen, hvor de i forbindelse med afspilning af båndet afgiver forklaring om det passerede. Barnet bliver i almindelighed ikke afhørt i retten om selve det kriminelle forhold, men det er som regel til stede, således at retten, eventuelt også ved en skånsom udspørgen, får mulighed for at danne sig et indtryk af barnet. Det er en selvfølge, at de pågældende er vidende om, at afhøringen optages på bånd.

Jeg mener ikke, at man inden for det meget begrænsede område, hvor båndoptagelser nu anvendes inden for straffetsplejen, kan frakende dem værdi, og skal pege på, at domstolene ved deres overvejelser af, om båndoptagelser skal tillades afspillet, og hvilken betydning der i så fald